

Előzetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben házból
(Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.)
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
hátsó poltisor egyszeri hirdetésnél 12,
kettősorú 10, háromsorú 8 kr.
A nyitási poltisor 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtnak a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hausen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapest: Dorottya-utca
3. sz. I. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, kalap-u. 15. sz. I. em.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmentelen levelek csak ismert e-
zekről fogadtnak el. — Kéziratok nem
adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (**Ker-**
tesz József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előzetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, május 27.

Keretetett és találtatott Franciaországban egy saison-miniszterium a nyári időnyire, mely egyelőre azon modus vivendit képezendi Franciaországban, hogy a kormányzás ügyei ki ne zökkenjenek rendes kerékvágásukból, s a parlamentarismus kecskéje is jól lakják, s a reactio káposztája is megmaradjon.

E miniszterium föltalálása Mac Mahonnak bár nem volt könnyű földadat, mégis igen jól sikerült, mert nem lehetett volna nagyobb éles látással kiszemelni a kormány élére azon férfiakat, kik amellet, hogy a köztársaság elnökének szolgáiban állnak, politikailag jelentéktelenebb egyének lennének, mint Franciaország sorsát jelenleg igazgató kormányférfiak.

Lapunk mai számában, rövid megjegyzésekkel kísérve közöltük a miniszteri listát, s e listából láthatták olvasóink, hogy a jelenlegi francia kabinetben csak két figyelemre méltó ember van: Descazes herceg külügy- és Magne pénzügyminiszter, de e két embert is a lelépett kormány leltározta át az új miniszteriumnak. — Magne politikai hitvallására nézve bonapartista, de jelentékeny pénzügyi kapacitás hírében áll.

Hogy az új kabinetben is elvállalta a pénzügyek kezelését a bureau iránti előszereteten kívül főleg annak tulajdonitandó, miszerint a bonapartisták egyik főelve: minél több tért foglalni el a parlamentben úgy, mint a kormányon.

Descazes herceg kénytelen-kelletlen vállalta el a külügyminiszteri tárczát, mivel hazafiságára hívatkoztak, hogy lépjen be az új kabinetbe. Így került bele a különben hozzá méltatlan miniszteri társaságba.

A kormány többi tagjai — az előbbi kabinetből átlépett Fourtont sem véve ki — csupa jelentéktelen ember, kiknek politikai tekintélyök, befolyásuk nem volt a miniszteri székekben sem lesz, s Mac Mahon nem is szemelte ki őket egyéb czéltől, minthogy a monarchista kormányzat quasi jogfolytonosságát egyelőre föntartsa általuk addig is, míg a most szüthullott monarchista pártok a nemzetgyűlésben tán ismét compact tömeget képezendnek, s képesek lesznek erős pártkormányt föntartani.

Ezen provisorium-kormány megalkotásának magában véve nem volna valami fontosabb jelentősége; mert az más országokban is többé-kevésbé gyakran megtörténik, hogy midőn pártváltások miatt egyik párt sem képes homogen kormányt föntartani, s politikai elveinek az által megtestesítést adni, jelentéktelen, a pártharegekben semleges emberek kerülnek ideiglenesen kormányra, addig t. i., míg a pártok konsolidálódnak, s valamelyik a többi fölött tulsulyba kerül.

Franciaország adott viszonyai között azonban ezen ideiglenes kabinetnek más, sokkal fontosabb jelentősége van.

A nemzetgyűlés valamennyi monarchista pártja: a bonapartista, legitimista s utóljára az orleanista párt lejártá magát és szegénységi bizonyítványt állított ki kormányképeségéről. Mi lett volna tehát természetesebb, minthogy a francia köztársaság elnöke az egy év óta napról napra erősödő republikánus párthoz fordul, s ennek kebeléből szemeli vala ki minisztereit. Mac Mahon azonban nemcsak ezt nem tette, hanem még a Broglie-cabinet megbuktatott szabadelvű többségét is mellőzte, s a levert kisebbség sorából vette minisztereit, mi homlokegyenest ellentétben van a parlamentarismus elveivel.

A parlamentarismus pompás, terebélyes fa, melynek árnyékában a műveltség és politikai érettség magasabb fokára jutott népek biztos pihenő helyet találnak.

E fa azonban csak századokon át tartó gondos ápolás mellett növekszik meg, s csak úgy termi virágait és áldásos gyümölcseit, ha gyöke-

rei keresztül-kasul átjárják az illető nemzet testét, s annak életnedveit magában asszimilálta. — Franciaországnak polgárháboruk által összevissza kavart földje azonban sokkal bizonytalanabb és terméketlenebb talaj, semhogy abban ezen áldott fa, amnyi viszontagság után könnyen fölnövekedhetnék és megerősödhetnék.

A parlamentarismus barátainak azonban nincs okuk a kétségbeesésre. A parlamentarismus sokkal parancsolóbb követelménye a modern kor szellemének, semhogy Mac Mahon örökre megfoszthatná legitim jogaitól. Trónját egyidőre meg lehet dönteni, de örökös joga a népek kormányzására, mint maga az igazság eszménye el nem enyészhetik, s e jogát előbb-utóbb visszaköveteli.

Mac Mahonnak és reactionarius érdektársainak sikerült a parlamentarismust Franciaországban megcsontítani, de nem megölni, s nem messze van már az idő, midőn a parlamentarismus minden szabadelvű intézményeivel együtt restauráltatni s megerősödni fog Franciaországban.

A nemzetgyűlés jelenlegi monarchista-pártjai valamennyien a végelgyöngülés és fölösztás körjeleit viselik magakon. E pártokat, melyek a mult évi május 24-diki parlamenti csíny alkalmával az állam megmentői gyanúját tölték föl magukat, s kezdetben roppant és compact többséget állítottak föl a republikánus kisebbséggel szemben, házi porpatvarkodásaik, egyenetlenségük és politikai eszmeszegénységük következtében annyira elcsenevéstek, hogy számra nézve még többséget képeznek ugyan, de azért mint parlamenti többség, mely erős pártkormányt föntartani képes volna, megszünt létezni.

E gyengeségeket érezték a monarchista pártok, midőn folyó hó 16-kán az orleanista párt is hajótörést szenvedett. A monarchiai eszmének ezen hajótörésből megmentett romjait képviseli azon összetakolt kormány, mely jelenleg áll Franciaország élén; de midőn a francia közvélemény és a nemzetgyűlés szabadelvű pártjai, Cissey és társaiénál erősebb kormányokat is megbuktattak, a jelenlegi kabinet annál kevesebb állandóságra számíthat, főleg akkor, midőn a nemzetgyűlésben nincs párt, melyre biztosan számíthatna, s így a parlamenti haregek közepett csak esetről-esetre napról-napra folytathatja egy ideig prekárius életét.

Hogy a Cissey-kabinet élén katona áll, ki Mac Machon tábornagnak alárendeltje, ez csak rosszabbá teszi az új miniszterium dolgát; mert a katonai diktatura erélyét és hatalmát természetesen nélkülözi, s mégis magára vonja a militarismus odiumát, mivel a francia közvéleménynek elég alkalma volt megismerkedni a militarismussal és karduralommal, úgy hogy méltán fogadhat mindent gyanus szemmel, mi katonai jelvényeket visel magán, habár ártatlan dolog is lényegében.

Íly körülmények között csak a legközelebbi jövő kérdése, hogy Franciaországban ismét a köztársaságiak kerekedjenek fölül. A republikánus-párt különben is már egy év óta nemcsak erkölesileg a közvélemény szemében, hanem számra nézve is folyton növekedik. Mult évi május óta történt pótválasztások tulnyomó conti-gense republikánus volt, s míg egyrészt a republikánusok mindig több és több tért foglalnak, addig a monarchisták napról-napra több tért vesztenek, ugyannyira, hogy azon sarokból, melybe az események szorították őket, nem menekedhetnek, s kénytelenek lesznek a nemzetgyűlés fölösztatásába beleegyezni, s a nemzetvotumára hivatkozni. Hogy e votum a köztársaság javára fogja eldönteni az alkotmánykérdést, több mint valószínű.

Ha azonban a monarchisták minden vereségeik daczára sem adnák vissza Franciaország önrendelkezési jogát, kénytelenek lennének a

május 24-dikihez hasonló, vagy még erőszakosabb csínyhez folyamodni; de a jelenlegi állapot, habozás, ide-oda kapkodás tovább már nem folytatható, s így a jelenlegi saison-miniszterium semmi esetre sem tarthatja fön magát tovább az őszi ülésszak kezdeténél.

— **Tisza Kálmánról** a „M. Politika“ a következő közli: „Megbízható forrásból vesszük azon fontos hírt, hogy a balközép vezére: Tisza Kálmán a közös hadügyi budgetre vonatkozó interpellációját tárgyat Bittó miniszterelnök válaszával nem akarja elejtetnek tekinteni. Tisza csak a delegacionális ülésszak befejeztét várta, hogy az országgyűlés összeülése után mielőbb élénk parlamenti actióra használhassa föl azon államjogi értelmezést, melyet Bittó miniszterelnök az országos kormányoknak a közös budget készítésénél gyakorlandó befolyására s felelősségére vonatkozólag a képviselőház előtt kifejtett.

Mint tudjuk, Tisza a miniszterelnök válaszával nem volt megelégedve; nem osztá különösen a miniszterelnöknek azon nyilatkozatát, mely a közös budget készítése s a magyar kormány felelőssége közti viszonyt fejtegette. Tisza tehát — úgy halljuk — határozati javaslatot fog e tárgyban benyújtani, mely az országos kormányra a költségvetés készítésénél gyakorlott befolyásért felelősségi kötelmet hárít a parlament előtt.

— **Holtzethan közös pénzügyminiszterről** azt írták, hogy visszalép, hogy a közös pénzügyminiszteri tárcza megszünttetik stb. A fölhivatalos bécsi „Montagsrevue“ most mindezen híreket teljesen alaptalanoknak jelenti ki.

— **Schreiber Frigyes** lemondott képviselő helyére Megyessen tegnap Bauszner Guidó szász igazgató választott meg.

— **A romániai vasúti csatlakozások** tárgyában, a „P. Lloyd“ értesítése szerint, azon nehézség fordult elő, hogy Románia vonakodik alávetni magát azon kötelezettségnek, hir szerint az orsovai és a tömösi csatlakozás tarifái egyöntetileg kezeltesse, s hogy mindennemű kedvezmény mind a két csatlakozási vonalra kiterjedjen.

A jogászgyűlés.

A jogászgyűlés ma folytatta tárgyalásait. Az első szakosztály tárgyalta a következő kérdést: Telekkönyvileg szerzett jog ellenében engedtesse-e tényleges birtok általi elbirtoklás, s ha igen, mennyiben?

Tomcsányi szerint a telekkönyvi bejegyzés is elévülés alá esik; ajánlja következő módosítványát: Az elbirtoklás (praescriptio acquisitiva) telekkönyvileg bejegyzett jog ellenében is érvényesíthető akkor, ha ez a bejegyzett jog — elévülés — folytán elenyészett.

Manheimer. Nem pártolja az indítványozót azon nézetben, hogy a telekkönyvileg bejegyzett birtokos ellenében elbirtoklás ne volna engedhető, nem pártolja az előadót.

Czorda Bódog osztja azon nézetet, hogy az elbirtoklás a telekkönyvi intézménnyel össze nem fér, jelezve e kérdésben álláspontját, az előadó indítványához a következő tóldalékat ajánlja:

„Szükséges azonban, hogy a törvényhozás a tényleges és valóságos birtokállapottal ellenkező telekkönyvek kiigazítása iránt, nem különben birtokváltozás eseteire a telekkönyvi bejegyzés eszközlése iránt nem csupán megengedőleg, hanem a feleket kötelezőleg és kényszerítőleg intézkedjék így, hogy a telekkönyvön kívül hosszabb birtoklásnak a lehetőségig eleje vétsésk.”

Elnök jelenti, hogy Hoffmann Pál a tegnapi indítványához módosítványt akar beadni, a gyűlés megenged-e? Ellenvetés nem lévén, Hoffman ezen módosítványt terjeszti elő:

„Ingatlanokon egyedül telekkönyvi bejegyzés alapsiton meg dologbeli jogot: más szerzési módok, nevezetesen elbirtoklás, örökösödés és bírói ítélet csak a bekebelezés eszközlésére jogosítanak.”

Sághy Gyula. Az elbirtoklás védelmére emel szót, hivatkozik a gyakorlatra, s megjegyzi, hogy a gyakorlat emberi tagnap az elméletbe mélyedtek, szóló, ki az elmélet emberei, kénytelen a czélszerűség kedvéért a gyakorlat alacsonyabb útján haladni.

Igazat ad Hoffmannnak azon állításban, hogy a kérdés helytelenül volt föltéve; ajánlja a következő formulázást:

„Az elbirtoklás telekkönyvi rendszer mellett is az elbirtokolt jog telekkönyvi bekebelezésének érvényesítésére ad igényt, de csak 3-ik személyek telekkönyvi bejegyzés mellett jó hiszemmel szerzett jogainak sérelme nélkül.”

Györi Ernő a formulázáshoz kíván szólni, s Hoffmann indítványát így kívánja formulázni:

Hoffmann

„Ingatlanon dologbeli jogot egyedül telekkönyvi bejegyzés alapít meg, az elbirtoklás csak a bekebelezés eszközlésére jogosít.“

Burján Pál az elbirtoklást szükségéből kívánja föntartani a telekkönyv mellett s ennek föntartását ajánlja.

Neskovics Döme az elbirtoklás föntartása ellen szavaz.

Elnök az általános vitát — több szónok nem levén bezárja, s véleményező dr. Kovácsról a tanácskozási rend értelmében s a gyűlés egyező akaratával a zárszót megvonja. Következik az előadó Rupp zárszava:

Reflectal Zlinszky beszédére, Hoffmann ellen polemizál; Manheimernek megjegyzi, az államgarantiát nyújt, hogy a telekkönyvvel fiktívtól nem kell félni.

Sághinak igazat ad a telekkönyvi jog abszolút hatályában. Végül jelzi a nézetkülönbséget: az ellenvélemény a jogok duplicitását kívánja föntartani, míg az előadó részén levők ezen duplicitást nem akarják.

Ezután az indítványokat szavazásra nézve, sorrendbe állítani kéri elnök; I-ső az előadó indítványa, ez Czorga módosítványával együtt elejtetik.

II-dik Hoffmannak Győritől módosított indítványa, melyhez járul Sághi Gyula is, sajátját visszavonván, — elejtetik.

III-dik Tomesányiét elvetetik.

IV-dik Hoffmannak napirendre térést ajánló indítványa, mellette van 26 szavazat, ellene 22, így a napirendtérés fogadtatott el. Ezen eredményt a teljes ülésen elnök bejelentendőnek tartja.

A büntető osztály mai ülésén a következő kérdést tűzte ki először tárgyalásra: Melyek a hivatalos hatalom jogszerűségének határvonalai az ellenszegülés büntetelmének meghatározása tekintetében?

Idevonatközlő az osztály előtt két indítvány, dr. Dárday és Sátor Jenő indítványa fekküldt. Dárday indítványa oda megy ki, mondja ki a magyar jogászygyűlés: „A hivatalos hatalom csak jogszerű hatáskörében állván a törvény oltalma alatt, a hivatalos közegek törvényellenes rendeletei és cselekményei iránti ellenszegülés nem büntethető.“

Sátor indítványa: „A hivatalos hatalom jogszerűségének határvonalai mindazon esetben, midőn a közhivatalnok a főállító törvényrendelet ellen jár el, megszüntetnek tekintendő, s bár ez esetért a tisztviselő felelősségre vonnandó, mindenki föl van jogosítva a jogtalan cselekménynek ellenállni, s ez esetben az ellenszegülés a vétkes önvédelem korlátai közt, büntény tárgyát nem képezheti.“

Dárday a magát helyesebbnek tartván indítványozza annak elfogadását.

A kérdéshez első szónok Kőrösi Sándor pápai tanár kijelenti, hogy az osztály előtt levő kérdésbeni megállapodás, oly megállapodás, melyhez szó nem férhetne, még eddig nincs.

„Az államhatalom tettei jogszerűségének határvonalát a törvény képezték, az ellenszegülés büntetése csak akkor büntethető, midőn a tettes oly állami közegnek szegült ellen, mely hivatalát a törvény korlátain belül gyakorolja.“

Lázár Ádám kiemeli, hogy volt idő, midőn a királyi hatalomnak is szabad, sőt jogos volt ellenszegülni. E szabadságot ugyan később jónak látták eltörölni. Áll azonban mindig, hogy a zsarnok hatalom önkénykedése

ellen csak az ellenszegülés az egyetlen óvszer. Egész terjedelmében pártolja Dárday indítványát.

Reső Ensel Sándor pártolja Kőrösi indítványát, minthogy az legalább ez ügyben ideiglenesen rendelkezik.

Boér József. Egy módosítványt terjeszt be Reső indítványához: „Ellenszegülés általában nem engedhető meg. Ha mégis alapos önvédelem vagy emberi gyarlóságból kifolyó jogtalan károsításokat előidézhető, törvényben ütköző hivatalos eljárás merülne föl az indokolt ellenszegülés mint kihágás fenyegetéséért.“

Solyom Fekete Ferencz Kőrösi indítványát pártolja.

Szólnak még a kérdéshez Weitzenfeld, Bróde, ki napirendre térést indítványoz, Spett, Magyar, ki Dárdai indítványát pártolja Plescott beszéde közben hirtelen rosszul lesz és kimegy.

Nagy Sándor Dárday javaslatát pártolja.

Emmer Kornél kiemelve, hogy az ellenszegülés utóvégre is anarchiára zúzavarrá vezetne, ezt pedig a törvényhozásnak nem elősegíteni, hanem megakadályozni kell. Pártolja Reső Ensel és Bróde napirendre térést javasoló indítványát.

Friedmann Bernát Kőrösi indítványát fogadja el.

Plescott előbb hirtelen rosszul léte miatt félbeszakadt beszédét folytatván Kőrösi indítványához egy más módosítványt ad be, mely szerinte sokkal szabatosabban fejezi ki azt, a mi a Kőrösi javaslatában mondva van.

Sátor Jenő eláll a maga indítványától és csatlakozik a Kőrösi által beadott módosítványához.

Dárday előadó zárbeszédében polemizál az indítványa ellen tett kifogások ellen. Hangsúlyozza, hogy ő az ő indítványát lényegében egynek tartja a Kőrösiével. Az övének beismeri azon hibáját, hogy az negatív alakban van kifejezve, aminek az, hogy ő indítványában nem s-t akart alkotni, hanem egy elvet kimondani, melyet pozitív mint negatív formában lehet tenni. Elismeri, hogy a Kőrösi javaslata helyesebben van formulázva s ajánlja is azt a szakosztálynak elfogadásra.

Ezzel a vita befejeztetvén, az elnök először fölteszi a kérdést, hogy a gyűlés Reső Ensel és Bróde indítványa szerint elfogadja-e a napirendre térést. Ezt a gyűlés el nem fogadván, szavazás történik Kőrösi Sándor indítványa fölött, mely nagy szótöbbséggel (19, 11 ellen) elfogadtatik.

A nagy gyűlésre a többség véleményének előadójaul Kőrösi Sándor, a kisebbségének pedig dr. Emmer Kornél választatnak meg.

Törvényjavaslat

az 1848. V. és az erdélyi 1848. törvényekkel módosításáról és kiegészítéséről.

(Folytatás.)

61. §. Az 1848. V. törvény 36. §-a akként módosítottatik, hogy ha két jelölt közt második szavazásnak van helye, az új szavazásra a központi választmány ezen törvény 42. §. szerint új határidőt tűz.

Ha két jelölt egyenlő számú szavazatot nyert, szintén új választásnak van helye, melynek határidejét a központi választmány ugyanazon módon tűzi ki.

62. §. Az 1848. V. törvény 43. §-ban előírt választási jegyzőkönyv az állam hivatalos nyelven szerkesztendő, abban megemlítendő:

- a) a választókerület neve,
- b) a választás helye és ideje,
- c) a képviselőjelölt neve,
- d) az ajánlók és ezek által kijelölt, vagy az elnök által kinevezett bizalmi férfiak nevei, a nyilatkozat kelte s a beadás ideje,
- e) a jelölt esetleges visszalépése,
- f) a megválasztott képviselő neve, s ha szavazás rendelkezett el,
- g) a szavazatszedő küldöttség tagjainak nevei,
- h) az azonosságot ellenőrző községi küldöttek nevei,
- i) a szavazás kezdete, lefolyása és végeredménye,
- k) a szabályellenes szavazók nevei s a figyelembe nem vett szavazók száma,
- l) az elnök esetleges határozatai s a rend érdekében tett intézkedései.

Sem óvásnak, sem egyéb észrevételnek a jegyzőkönyvben helye nincs.

63. §. Az 1848. V. törvény 47. §-a akként módosítottatik, hogy azon választások érvénye fölött, melyeknek törvényessége bármely tekintetből kérdésbe vétetik, a legfőbb ítélőszék mint kiküldött bíróság ítélt. A képviselőház szabályrendelettel állapítandja meg:

- a) hogy a választás törvényességét kinek van joga kétségbevonni;
- b) a választás ellen intézett kérvény fölemelésének módját, benyújtási idejét és helyét;
- c) az igazolási eljárás módját azon esetben, ha a választás szabályellenes lefolyása a jegyzőkönyvből kivehető:

Ezen szabályrendelet törvény erejével bír, s azon esetre, ha módosítottatik, a módosítás csak a következő országgyűlésen lép életbe.

VI. fejezet.

Az összeírás és a választásnál közreműködő közegek felelőssége, a vesztegetés és egyéb visszaélések megbüntetése.

64. §. A választók összeírása, a névjegyzék összeállítása és kiigazítása, valamint a választási eljárásnál közreműködő közegek a jelen törvényben megszabott kötelességüknek pontos és lelkiismeretes teljesítéséért felelősek.

65. §. Azon küldöttségi elnök, jegyző, bizalmi férfi, vagy különös megbízatás folytán közreműködő más közeg ellen, ki a jelen törvény megbízatására vonatkozó rendeleteit, akár cselekmény, akár mulasztás által megsérti, az 1870. XLII t. czikk 6. fejezete értelmében feyelmi eljárásnak van helye, és ezek azon t. cz. 83. §-a szerint 500 forintig terjedhető pénzbírságban marasztalandók el.

Ha a mulasztás vagy a törvényszerű kötelesség megsértése a választás meghívását, esetleg megsemmisítését vonja maga után, a törvényértést elkövető fél 2000 forintig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Ha azok, kik a főnökdöntés 78. §. értelmében a vizsgálat elrendelésére vannak hivatva, azt el nem rendelik, a vizsgálatot és ennek folytán a tisztí keresetet, a központi választmány megkeresésére, vagy egyesek indokolt panasza alapján, a belügyminiszter is elrendelheti.

a közpényszerűségnek mértékén fölül. — Koponyájának kérgé alatt nehéz köd kerengett s ennek magyában halványan tüdőkölt az ő „csillaga“, azaz: rögeszméje. — Ez tevő őt a 18. krumaire vétkének majmává.

Az ő egész lénye és eszelekedete majomkerü volt; neki soha sem volt saját eszméje, tulajdonkép saját akaratát sem, mert daczára egykedvű makacságának, mely gyakran korlátolt vakhitnek látszott, mégis minden akaratirányára kívülről nyomatott bele.

Innen az összes vállalatban nyilatkozó következetességi hiány, innen ama felszedségek, sikamlások, ködös tapogatózás és léha tétovázás, fölváltva a rögtöni vakmerő közberontással, ha a lókés, melynek épen engedett, többé vagy kevésbé erőlyes volt.

Ezen emberen Göthének mondása, miszerint! „senki se higgye, hogy gyermekiségének benyomását valaha eltörölheti!“ szomorúan bebizonyult.

Az összeesküvés légkörében növekedve, teljes életében is összeesküvő maradt. S mi több, ő nem volt — mint Mazzini — radikális összeesküvő, az ő összeesküvései mindig csak második, harmadik kézbeül valók voltak. Az ő egész politikája A-tól Z-ig, Arenenberg-től Chiselhurstig csak az összeesküvés dilettantizmusából állott. Ezentul nem terjedtek sem tehetségei, sem jelleme. Lelkiismerete — ha ugyan avval egykor bírt — idejekorán tudott. Erkölcsei törvény, jog, kötelesség, becsület, hűség nála csak alkalmilag használható phrasisok és disztiményi sallangok voltak. Ő a hazugságban úgy honolt, mint praetoriumában. Az állam neki csak aljas önzésnek uradalma volt Franciaország: csak egy a praetorianusok és papzsákok által őrzött pénz-láda, melyből maga és csöcseléke számára a helioglobulusi pazarlás és tivolnyázás módjait szedte.

Es ezen közpényszerű szellem és gyöngö jelleme, ezen közönséges szemfényvesztő, ki mint hadvezér neveséges alak, és mint államférfi folyvást vagy más vezetőnek bábja, vagy azoknak nyergese volt. Franciaországot majdnem husz éven át zsarnokilag gyepölözte s Európának minden tőzsdéit lázas ingerültségben tartotta! Ép ez ama szomorú világtörténeti bohózatnak „vis comica“-ja, hogy a seine-parti látszólagos kényur, a valóságban mindég mindazoknak vezekényelt eszköze volt, kik az ő rögeszméjét, önzését és hűségét ki tudták aknázni. Így jártattak vele a trónkövetelőnek bábanczát a: Fialin, Morny, Mocquard, Saint-Arnaud és Fleury-félék; s úgy nyergették meg mint eszszárt egymásután Palmerston, Cavour és Hismarck ezen napszámusukat.

Lássuk e bohózatot kissé közelebről!

(Folytatás következik.)

A „KÖZÉPPART“ TÁRCZÁJA.

Egy kalandor uralma.

(Jelenkori tanulmány.)

Közlő: Petényi Otto.

(Folytatás.)

Ha az öreg „Morgen wieder lustig“-nak csufolt öreg Jérôme kifogyott a pénzből, mi vele gyakran történt, — rendszeren az ő „császári ura-ücsöcséhez“ ment a Tuillériákba, új „nervus rerum“-ot eszközlendő. Noha azonban az ura-ücsös, kinek büneihez a fősvénység épen nem tartozott, az örökös zaklatások miatt zsenbes lett, s arra is czélt, hogy az első császár, Szent-Helenán, legifjabb fivérét, az emberek legledérebjének nevezte. — Hlyenkor az öreg Jérôme föpillant s mondá: „A császár! . . . Mi köze önknek a császárhoz, ücsöm uram! Őn azt jól tudja, hogy ereibe nincsen egy csepp napoleoni vér sem!“ — Mire ez a döfés avval viszonzá: „Az ám! . . . de az egész napoleoni családot a hátamon viselem!“

Ez volt a legigazabb és legélezesebb szó, melyet az állítólagos bátyának reafogott ücsöse valaha kiejtett. — Mondám, lehetne, hogy ez volt az egyetlen igaz szó, mely valaha ajkain kijött. A természet és nevelés őt teljes hazuggá alkották. „Sokat beszél a császár?“ kérdé egykor egy Lady Lord Bowley-t, a párisi angol követet. „Nem, ő keveset beszél, de sokat hazudik“, volt a kérdészetnek válasza.

Ismertes dolog, hogy Hortensenak fia azon keveset, mit valaha tanult, az augsburgi német gymnasiumban tanulta. A francia trónra ez neki, úgy látszik, elég volt. Hanem, hogy Louis ur augsburgi gymnasiasta-reminiscentiái által, keverve az ő caesaristikus öntetszelgő szédelgésével, elcsábította magát, hogy mint historicus föltűnjék. Ez rosszul sült el. Tudjuk, mily óriási költségekkel szült a vajdó hegy a nevetséges egeret: „La viede César“-t. . . . Soha, mióta könyvek léteznek, nem alkalmaztatott oly óriási készület egy könyv létrehozására! s mégis soha sem támadt oly nagy láрма — semmiért! Természetesen, találkozott rögtön német fordító és német kiadó, kik készen voltak a császári könyvnek zúzavarrját, a németek számára is általános hozzáférhetővé tenni; s voltak német tudósok, kik a tárgyvalánkságokkal kevert dicshátogatókba olyanokat fújtak, hogy pófájuk majd megrepedeztek tőle, s ilyenképen sikerült nekik a szemérmetlen hízegési kintornában francia vágytársait is szerencsésen ledudálni.

Most ezt Némethonban agyon szeretnék hallgatni. De ez nem fog sikerülni, mint azon tény sem, hogy a német szellemi-zsibárosok, míg a most elpárolgott „repülő hollandus“-nak empire-ja virágozott, III. Napoleon nagysági-szemfényvesztéséért, a szó legbővebb értelmében lelkesedtek és csodálatában majd szétfolytak. — Általában, hogy bámulatott és dicsőített a „repülő hollandus“-nak magas röpte! . . . Hogy az a hazugságnak és cselnek egy bűzhödöt posványából orzás és árulásból, esküszegés- és gyilkosságból származott! — ezt a „jó társaságban“ már nem is volt szabad említeni. Emnyire elvesztette ezen „jó társaság“ ép úgy, mint bálványja a „repülő hollandus“, az igaz- és igazságtalanság, becsület és szégyen, érdem és vétek különbsége érzetének minden tudatát. Híz ez az Empereurnek egyik főjellemsajátsága, hogy gyermekkorá óta magában az igazság érzetét rendszeresen kiirtotta, miután őt anyjának emésztő becsványa a franciaia ál-Demetrius szerepére már ugyszólván csecsemőkorában betanította és ráesztőkölte.

Midőn a reichstadi herczegnek 1832-ben bekövetkezett halála után a Demetrius szerepe az álom birodalmából a való történet színpadára átvethető lett és át is vitetett, Louis már bizonynyal tudá, hogy az ő napoleoni csillaga valóságban csak egy közönséges lidércz, s egy olesó hazugság. Azonban ezen hazugság már az ő valójává, az ő második, sőt első — lényévé vált, az ő jövendő császárságának rögeszméjében még megerősbitett azon minden lelkiismereten túlemelkedett minden árnyalatu catilinarusok esapata által, kik anyjának a thurgai Arenenberg-en fekvő selejtes udvarán ki- és betódultak, a hasznosat a kellemessel, a kicsapongást az összeesküvéssel, a csábítást az ármanynyal összekötvé.

Oly környezetben a „herczeg“ föl- és fokozatosan belentott ama életnézethe, mely a jó és rossz közti határvonalat nem ismeri, s ennél fogva azt nem is követheti. — Ő nem látott mást, mint a távolban ragyogó császári koronát, s ő afelé nem annyira haladt, mint inkább tántorgott, nem tekintve, hogy az ut oda a legundokabb szennyen vagy gözölgő verpadokon visz keresztül. S nem csupán nevelés és szokás, hanem korai kicsapongások is Hortensia fiát oly erkölcsi tompulásig nyugózték le, mely teljes részvétlenséggel tekint mások szenvedéseire, és a saját becselenségét, az embergyűlölet leple mögé igyekszik rejteni.

A „herczeg“ képességei hivei által soha sem becsültettek tul, de ellenfelei által gyakran keveseltettek. Ő mindig volt és maradt egy csodálatos keverék; az atyjától örökölt hollandi phlegmának, és az anyjától nyert creol ábrándosságának.

Valamint testének, egy lelkének növeése sem ment

66. §. Azen közhivatalnok, vagy lelkész, ki az 1848: V. t. cz. 15. §-a és a jelen törvényben említett adatok, illetőleg okiratok kiadását megtagadja, az illetékes királyi törvényszék által 500 forint terjedhető bírsággal büntetendő.

67. §. Aki saját, vagy más nevének a választók névjegyzékébe illetéktelen fölvétele végett az összeíró küldöttség előtt tudva hamis, vagy lényegében valótlan adatokat tartalmazó okiratot használ, 500 forint terjedhető bírsággal büntetendő.

68. §. Azen küldöttségi tag, ki a vele hivatalosan közölt okmányokat meghamisítja, vagy azokat elcsikasztja vagy megsemmisíti: továbbá az, ki a választók vagy a szavazók névjegyzékét meghamisítja, a választási jognak 3 évre felfüggesztésével két évig terjedhető börtönnel és 2000 forint terjedhető bírsággal büntetendő.

69. §. Aki a választónak, vagy ennek tudtával családja tagjának azon czélból, hogy bizonyos jelöltre szavazzon, vagy ne szavazzon, — pénzt, pénzértéket, vagy más előnyt ad vagy ígér, a választási jognak 3 évre felfüggesztésével és 1000 forint terjedhető bírsággal vagy 6 hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

Ugyanazon büntetés alá esik azon választó is, ki a neki, vagy tudtával családja tagjának a jelen §-ban megjelölt czélból adott pénzt, pénzértéket vagy más előnyt elfogadta.

70. §. Ha a 68- és 69. §§-ban foglalt hamisítás vagy visszaélés közhivatalnok, vagy községi előjáró által követik el, ezen esemény súlyosabb beszámítás alá esik s ennek elkövetői ellen az ugyanazon §-ban szabott büntetésen fölül a hivatalvesztés is mindig ki-mondandó.

(Vége következik.)

Különlélek.

Budapest, május 27.

(Kinevezések) Az igazságügyminiszter a mezővárosi kir. járásbíróhoz irnokká Bekény István szolnoki kir. törvényszéki díjnokot, a csáktornyai kir. törvényszékhez Csury Mihály ugyanottani törvényszéki díjnokot telekényi irnokká, pénzügyminiszter Kraft Ádám pénzügyi fogalmazógyakornokot fogalmazóvá, Nemesvácz Balázs III. oszt. adószedő II. oszt. adószedővé a horvát-szlavonországi adóhivatalokhoz, Demény Ferenc pénzügyi fogalmazót pénzügyi titkárrá, Vizi Márton oltói vámbírói ellenőrt ugyanazon hivatalhoz vámszedővé nevezte ki.

Rendjelviselési engedély. Király ő felsége megengedte, hogy b. Pottenberg Miklós, cs. és k. követ, a görög királyi megváltórend nagy-keresztjét, b. Schreiner Gusztáv, cs. és kir. főconsul, a brazilai császári rózsarend tiszti keresztjét, b. Overbeck Gusztáv, cs. és kir. főconsul, a francia becsléti-legió rendjének tisztikeresztjét, nemes Fontana Sándor, cs. és k. alconsul, a portugali kir. Krisztus-rend lovag-keresztjét, lovag Boszior Károly, cs. és k. alconsul, a IV. oszt. török Medsidie-rendet, Mahorich Engelbert, a cs. és k. suezai consulság ügyvezetője, ugyanazon rend V. osztályát, és Kuthan János, ajtóállító a közös és kir. külügyminiszteriumban, valamint Leforest Mór, írodaszolgá a nevezett miniszteriumban, a persai kir. V. oszt. nap- és oroszlan-rendet elfogadhatják és viselhesik.

Horváth Boldizsár az akadémia második osztályának mai értekezletén sajátjából száz arany pályadíjat tűzött ki az esküdtészeké behozatalának észszerűségét tárgyozó munka megkoszoruzására. Horváth Boldizsár ezzel fényes jelt adta az esküdtészi intézmény iránti buzgalma és ügyseretetének.

A magyar tudományos akadémia nagygyűlései tegnap kezdődtek a délután folyt osztályülésekkel. — Ezeknek főladata volt a tagválasztás, pályázatok odaítélése és az elnökök megválasztása. — Az első osztály a szépirodalmi és nyelvtudományi, levelező taggá Keleti Gusztávot ajánlta, kültagokká pedig Lewes Károly és Müller Miksa. A Nádasdy-féle 200 aranyos díjra (költői elbeszélés) három mű pályázott: „Ennikő”, „Munkács amazonja” és „Salamon”. A bírálók egyhangulag a legutóbb nevezett munkának ítéltek oda a pályázatot és jelentésükben irodalmi tüneteknek nevezik. Elnökévé az osztály újból Pólszkyt választá. A második osztály rendes taggá Nagy Ivánt, levelező tagokká Pauer Imrét és Hegedüs Kandidot, kültagga pedig Gneist Rudolfot választá. Elnökévé Horváth Mikályt választott. A nagy jutalmak odaítélése a holnapi nagygyűlés elé fog terjesztetni s mint ilyen nincs véleg eldöntve. A harmadik (természettudományi és matematikai) osztály rendes taggá Hantken Miksát, levelező tagokká Horváth Ignácot és Kremmer Józsefet, végül kültagokká Cotta Bernardot, Heer Oswald (svajci geologus) és Rokitsanszky Károlyt választotta. Pályakérdés nem volt dönteni való. Elnökévé Stoeck választott újra.

Meghívás. A tudomány- és műgyógyászati körben (Zöldfauteza, 28-dik szám a.) Felicska Kálmán f. hó 30-kán este 6 órakor következő fölvilágást tart: „Az esküdtészek intézményéről általában”, melyre a közönséget és a tagokat tisztelettel meghívja a bizottság nevében Márki Sándor titkár.

A Radnótfay-alapítványt rendezték legközelebb a nemzeti színházban, melynél eddig, a hiányos ellenőrzés miatti több visszaélés történt. Most alapszabályokat alkottak, s a kezelést háromtagú bizottság vezeti. Azt is kimondták, hogy a nemzeti színházban tartandó minden jótékony célú előadásból meghatározott részt vannak le ez alap javára. Ez alapítványnak kettős czélja van: a tagoknak olesó (hatos) kamatra pénzt kölcsönözni, s a tagok özvegyeit és árváit, s ha az alap engedi, vidéki agy színezéket és színésznőket segélyezni; ily módon már is nem egy, érdemekben megőszült egyént mentett meg a koldusbottól. — A múlt színházi évben 2550 forinttal szaporodott vagyona, úgy hogy most 24,989 forint.

A Rókuskórház eltávolítása ügyében szombaton délután 4 órakor a régi városbáz tanácstermében egyes bizottmányi tárgyalás tartott, Balajthy Imre belügyminiszteri tanácsos elnöke alatt. A fővárosi hatóság a Rókuskórház eltávolítását csak akkor fogja fogadatosíthatni, midőn egy a kor igényeinek megfelelő új

kórház elkészülendett. — Ezen kérdés pedig sikeresen meg nem oldható, míg eldöntve nem lesz, hogy a Rókuskórház továbbra is országos kórház maradand-e vagy külön országos kórház fog-e, mint évek előtt, az orvos-egyetemmel kapcsolatosan 600 ágyat berendezni tervezett, az állam építtetni. Balajthy miniszteri tanácsos a kormány nevében kijelenté, hogy egyelőre országos kórház építésére nem gondol. Ily körülmények közt a bizottmány abban állapodott meg, hogy bármily kevéssé felel meg a Rókuskórház a kor és tudomány követeléseinek, a főváros egy oly kórházat, mely a Rókust mint országos kórházat pótolja, föl nem állíthat, s így a Rókuskórházat el nem bonthatja.

Egressi Ákos ma este lépett föl másodszer a nemzeti színpadon, s ezuttal „Essex gróf” czinszerepében. E szerep kevésbé viselte meg Egressi hangját, mint „Macbeth”, s ép ez okból „Essex”-nek határozottan jobban bevált, mint a mult alkalommal „Macbeth”-nek. De bár „Essex”-ben teljesebb alakot is adott Egressi, hibái mellett nem mutatott oly nagy előnyöket, mint a „Macbeth” egyes részleteiben, hol nagy föladatait kellett megoldania és oldott meg. Essexet Egressi simán, csinosan játszotta, míg „Macbeth”-ben hangjának durva anyagát néha-néha megolvastotta az igazi szenvedély lávája, s ekkor közvetlen volt és hatott. „Essex”-ben is tetszett, sőt jobban tetszett a közönségnek, mint „Macbeth”-ben, s mint említettük, határozottabban körvonalozott alakot adott, de leve kissé meglányhulni látszott, s nem adta meg Essexnek azt a liktető szenvedélyt, mely a darab második felében annak tulajdona. Egyébként jól játszott, s megérdemelte a zajos tapsokat, melyekben részesült.

Fegyházi egylet. A fegyházi egylet alakítása ügyében Resó Ensel Sándor úr által összehívott vasárnapi értekezleten csak 8 egyén jelent meg. Ezek is (köztük dr. Rosenberg ügyvéd, Székely Ferenc budapesti ügyész, Géczó igazságügym. osztálytanácsos) azt határozták, hogy külön országos fegyházi egylet alakulása helyett jobbnak tartják hozzájárulni azon rokonezeli egylet alapításához, melyet dr. Rosenberg kezdeményezett s már annyira jutott, hogy júniusban megtarthatja az egylet alakuló gyűlését.

Tűzkrónika. Páhokon (Zalamegye) f. hó 22-kén nagy tűzvész támadott, mely erős délnyugati szélről élesztve, a fél falut lángba borítá úgy, hogy egy rövid óra lefolyása alatt hetven lakház a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt hamuvá égett. A nép, mely már a mult évi szűk termés által is nagyon sújtott, most a kétségbeesés szélén áll. A falu plébánosa, Kranitz Kálmán úr, lapunk utján az emberbarátokat szíves adakozásra kéri föl; az adományok nevezett plébános urhoz Alsó-Páhokra (u. p. Keszthely) küldhetők. — Kis Komáromból szintén azt írják, hogy ott f. hó 14-kén nagy tűz volt, négy év óta most már tizedszer, többi közt a tanító lakháza is leégett. A kiskomáromiak attól tartanak, hogy nem sokára megint tűz lesz, mert a házak mind el vannak hanyagolva, a plébánia-lak valóságos cigányviskónak is beillik, az uradalom épületei sínesecek cseréppel fedve. Ily körülmények közt nem is esoda, ha ott a tűzvészek mind sürribben történnek.

Apagyilkosság. Szigetvárról írják a „Reform”-nak: „Szomorú, hogy nem példátlan a kebelházo esemény, melyről tisztelt lapját értesítenem kell, mely f. é. május 10-én Somogy megyének szigetvári járásában Merénye községben követtetet el. E község bírāja, M. nevű polgár egyetlen 25 éves fiával a szőlőhegybe ment munkára, munkaközben fiával összeszóllalkozván, a fiu atyját négy ízben ejtett, súlyosabb baltavágásokkal életét megfosztotta. A szomszéd pinezében foglalkozott emberek az atyjának fájdalmas kiáltásai után a tett színlerebe siettek, de már későn, mert az apa halva volt, a gyilkos fiu pedig megszökött, a közigazgatási hatóság azonban sikerült a gyilkos fiut elfogadni, ki ma át is adatott a vizsgálóbírósnak.

Rövid hírek. Stégerrel a nemzeti színház illő kárpótlás mellett fölbontotta a szerződést; Stéger a jövő évtől nem lesz a nemzeti színház tagja. — Béke y Imre tanácsnok az akadémia vasárnapi nagygyűlésén mint a városi tanács képviselője fog megjelenni. — A tanács vámszolgálati bizottság Zmály Jánost és Neszedva Ferencet nevezte ki. — Az összekötő vasúti hid vonalába eső kiskajitandó telkek 1,300,000 forintra becsültetnek; a gazdasági bizottság és a tanács jóváhagyták ezen megállapítást. — Néha i Szilágyi István tiszteletére, ki egész vagyonát egy városi főreáltanoda építésére hagyományozta, a város elnök-követ szándékozik emelni; az emlékköre több terv érkezett már be, melyek kivitele 3—13 ezer forintba kerülne. A gazdasági bizottság azt indítványozza, hogy oly terv fogadtassék el, melynek kivitele csak 5—6 ezer forintba kerülne. — Ráth Károlyt, a főváros polgármesterét a pesti lövész-egylet multikori közgyűlésén fölvézszerestermek választván meg, ünnepélyes beigtatása pünkösd vasárnapján tartott meg. A lövész-egylet tagjai nagy számmal gyűltek össze a lövöldében, hova a megválasztott fölvézszerestert küldöttség hívta meg. Fuchs I. üdvözlétre a fölvézszerest hosszabb beszédben választ, melyben különösen hangsúlyozta ezen ünnepély polgári jellegét. Az ünnepélyt diszebed követte, melyen számos pohárköszöntő mondatott a fölvézszerest, a fővárosra stb. — A Margitszigeten a vasárnapi zivatar alkalmából ismét bebizonyult, hogy a hajóállomásoknál a váróteremek mily elterelnek; a kedvezőtlen időjárás miatt csak 3 ezer ember volt az nap a szigeten, holott jobb időjárás esetében sokkal több lett volna. És a váróteremek mégis oly szűkeknek bizonyultak, hogy a közönség egészen védtelenül volt kitéve a zivatarnak. A sziget igazgatósága megkereste tehát a Duna gőzhajózási-társulat igazgatóságát, hogy ily kellemetlenségek elhárítása végett gondoskodjék fűdött várótermekről. — A fővárosi kereskedelem ügyében kiküldött enquette jövő esztőtörtökön délután 4 órakor ülést tart, mely alkalommal a kiküldött kis bizottság a kereskedelmi kamra erre vonatkozó anyaga alapján készült jelentését fogja előterjesztetni. — H a t a v a n y Pál honvédegyalog hadnagya a végleges nyugdíjas állományba helyeztetett; lovag Berks Róbert közös hadseregbeli huszár-főhadnagya a honvédség szabadságot

állományába vétetett föl. — A pesti szegény gyermek kórház-egylet folyó évi június 7-én vasárnap d. e. 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését, ösz-utczai 2. sz. a. saját házában. — A magyar gazdaszszonyok majálisa, mely már többször elhalasztott, holnap esztőtörtökön fog a Margit-szigeten megtartatni. Kezdeté 4 és fél órakor délután.

Nemzeti színház. Csütörtök, május 28. „Romeo és Julia.” Nagy opera 5 fől.

Budai szinkör. Csütörtök, május 28. „Az apostol.” Eredeti népszínmű 3 fől.

Táviratok.

Bécs, május 27. Szentpétervárról f. hó 27-ikéről sürgönyzik a „N. fr. Pr.” nek: Az osztrák orosz kereskedelem-politikai viszonyok tárgyról folytatott pour-parler — ma befejeztetnek; mindkét részről helyi bizottságok fognak kiküldetni, hogy a kivánatos utasokra nézve a színhelyen tegyenek vizsgálatot és megállapítsák az őszre újból megkezdendő értekezések részleteit. — Orosz részről a brodyi vámküzet megszüntetése kívánatott; osztrák részről ellenben kijelentetett, hogy változás csak a birodalmi képviselet jóváhagyása után eszközölhető.

Bécs, május 27. A mai hivatalos lap közzéteszi a vallási egyesületek elismertetéséről szóló törvényt.

Em, május 27. A német császár tegnap Berlinbe utazott.

Czernowitz, május 26. Aendella érseket a pályaudvaron ünnepi bizottság, a testületek s a hatóság fogadták, nagy pompával elkísérték a székesegyházba s a püspöki lakba.

Róma, május 26. (A kamarából.) Engien ismétellen indítványozza, hogy a szükséges erődítési munkálatok tétessenek napirendre; Spaventa és Minghetti azt felelik, hogy a kincstárt lehetetlen újabb kiadásokkal terhelni, hogy a senatusban is azt fogják kérni, hogy a javaslatok napoltassanak el; Engien indítványa végül elfogadtatott; az ülés igen izgatott volt.

Közgazdaság.

Pályázati hirdetmény. A földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium által, a magasabb gyümölcs- és konyhakertészeti szakképzettség terjesztése czéljából, nagyméltóságú gr. Zichy Ferenc úr Pozsony megye pusztá-földemesi gyümölcs- és konyhakertészetében — mely Richon főkertész vezetése alatt francia berendezés szerint mintaszerezleg kezeltetik — szervezett két kertésztanonczai állomás közül az egyik üresedésbe jövőn, annak betöltése tekintetéből újabb nyilvános pályázat hirdetetik a következő módzatok mellett: 1. Pályázhat a 18. évi életkort betöltött minden oly feddhetlen erkölcsű ifju, ki némi gyakorlati előképzettség kivül a kertészetből valamely földmívelés-iskolán, kertészeti intézet vagy gazdasági tanintézetben elméleti oktatást nyert, s ezt okmányokkal igazolni tudja. Kitényőbb bizonyítványok alapján folyamodóknak előny adatik. 2. A képzési időszak két évre terjed; az esetre azonban, ha kitényőbb előmenettel tanusíttatnék, a miniszterium esetleg a továbbkiképzetetről is a körülményekhez képest gondoskodand. 3. Köteles a tanonczkép fölveendő ifju mindazon munkát, melynek végrehajtásával a főkerettség által megbizatik, teljesíteni, s magát a kiszabott munka és életrendhez szorosán alkalmazni. 4. Az alkalmazandó ifju állami ellátás és élemezésbe részesül. 5. A kellően fölszerelt folyamodványok (keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, az előképzettség igazoló bizonyítványok) legkésőbb folyó évi augusztus végeig a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszteriumhoz nyújtandók be, s az illetők helyeiket október 1-én foglalják el. 6. A kiképzetési időszakot jó sikerrel végzett ifjak gazdasági, intézeti, kertési állomások esetleges betöltése alkalmával a miniszterium által előnyben fognak részesítetni, a nélkül azonban, hogy az illetők alkalmazására nézve minden viszonyok közt kötelezettség vállalatik.

Az időjárás egyáltalán kedvező fordulatot vett. A mai és tegnapi sürgönyök az ország minden részéből tartós, huzamos esőt jelentenek, amelyeknek hatása alatt a vetések nagy részben ismét magukhoz jöttek. Csupán Zólyomról tudósítanak jégről; azt azonban, hogy mily mértékben okozott az kárt, még ezideig nem lehet tudni.

A német molnarak közgyűlése az idén a Majna melletti Frankfurtban fog megtartatni május 31-től június 3-ig; amelyben az üzleti jelentésen kívül főleg a tűzkár-biztosítás, és a szerencsétlenségek elhárítása fognak tárgyalatni. Persze lesz banket és kéjkirándulás is.

Vasuti csatlakozások kelet felé. Mint a „Közp. Közl. Közlöny” jelenti, a török vasutakkal való csatlakozás, nevezetesen a samaczi összeköttetés iránt az érdekelte kormányok megbizottai közt az értekezések már megkezdődtek és sikert ígérnek. — A romániai vasutakhoz való csatlakozás ügyében ugyanazon lap jelenti, hogy az osztrák államvasutal ez ügyben kötött egyezmény a közös külügyminiszteriumhoz tétetik át. Közelebb ez ügyben gr. Zichy József közlekedési miniszter elnökelete alatt értekezlet tartatott, melyre a külügyminiszterium részéről br. Orczy Béla osztályfőnök és Schweigel udvari tanácsos jelentek meg.

A budapesti gabna- és értéktözsde. Május 27. A gabnatözsde ma a malmok tartozkodása folytán a tegnapi árak szilárdan tartották magukat, daczára a gyenge kínálatnak. Az értéktözsde a hangulat ma határozatlan volt, a forgalom gyenge. Jegyzéseink a következők: magy. sorjegyek 73.50, vasuti kölcsön 94.25—94.50, magyar hitel 147.50—147, földhitel 58, anglo 32.50, municipális 24.50, takarékek és hitel 45.50—45.25, molnarak és sütők 245, pesti közuti 277, Viktoria-malom 102. Valuták változatlanok, 20 frankos arany 8.93, cs. arany 5.32, tallér 1.66, ezüst 106.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. május 27.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Magy. vasuti köles. (120 frt ez.)	
Hang.	font	font	forint	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bányási ó v. uj	83	7.55	7.70	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	550	860
" " " "	85	7.80	7.85	200	Haza	500	Első magyar serfözde
" " " "	87	8.05	8.15	300	Pannónia	200	Sertiészhaló
tiszav. " " " "	83	7.80	7.90	100	Pesti bizt.	48.	200 Athenaeum
" " " "	85	8.05	8.15	200	Hunnia	60.	500 Pesti könyvnyomda
" " " "	87	8.10	8.20	200	Unio	175.	200 Egyesült magyar gőzhajó-társ.
pestm. " " " "	83	7.75	7.85	200	Pesti közuti vaspálya	273.	500 Ganzféle vasöntőde
" " " "	85	8.00	8.10	200	Budai	98.	200 Gschwindt-féle szeszgyár
" " " "	87	8.10	8.20	200	Budai hegyipálya	59.	200 Bőrgyár
fehért. " " " "	83	7.85	7.95	80	Municipális hiteli-tézet	24.50	200 Gyapjamosoda
" " " "	85	8.10	8.20	85	Angol-magyar bank	32.50	100 Salgó-tarjáni közszékhely
" " " "	87	8.20	8.30	160	Magyar általános hitelbank	147.	200 Schlick-féle vasöntőde
bácskai " " " "	85	8.10	8.20	200	Franco-magyar bank	59.	200 Sósuti kőbánya
" " " "	87	8.20	8.30	100	Magyar általános földhitel-társ.	56.75	500 Első magyar szeszfinomító
" " " "	85	8.10	8.20	70	Pesti egyleti bank	45.75	200 Alagut
				50	Takarék- és hitelintézet	31.	
				50	Buda-ó-budai népbank	46.	
				100	Iparbank	180.	
				200	Budai kereskedelmi és iparbank	749.	
				500	Pesti kereskedelmi bank	390.	
				200	Pesti iparbank	57.	
				100	Budapesti kézművesbank	41.	
				50	Hivatalnok. hitelintézet 1. em	2240.	
				80	Kisbirtokos. hitelintézet	150.	
				100	Országos közp. takarékp. 5%	54.	
				1000	Pesti hazai	37.	
				100	Budapesti fővárosi	40.	
				100	Kőbányai takarékpénztár	38.	
				100	Külvárosi tanácsközség	35.	
				40	Szentendrei takarékpénztár	270.	
				60	Újpesti takarékpénztár	114.	
				500	Arpadmalom	182.	
				500	Blumféle	244.	
				500	Concordia	780.	
				200	Erzsébet	100.	
				160	Luiz	700.	
				200	Molnár és sütők	16.	
				500	Hengermalom	418.	
				100	Victoria	420.	
				100	Első budapesti		
				100	Budai gyárudvar		
				1000	Pannónia		

HIRDETÉSEK.

Francia modor után készült **férfi-íngék**, fehér és színes, vászon, chiffon, fél vászon, angol, oxford- és flanel-szővetekből.

Kész íngékben csak **fehér chiffon-szővetből** szolgálhatok, minden másnemű mérték után készül.

Angol vászon és francia chiffon (cambrig) **gallér és kézelő**.

Vászon chiffon és batizst **ingmell** (devents) himzéssel vagy szegélylyel.

Francia batizst, vászon és selyem **zsebbeli** fehér vagy színezett szegélylyel.

Fél és egész **férfi-harisnya** fil d'Ecos, gyapot-, selyem- és gyapjúból, legújabb minták- és kitűnő minőségben.

Nagy választás **vadászharisnyákban**.

Vászon és chiffon **lábravaló**.

Fill d'Ecos, selyem bálí és gyapjú **női harisnya** minden szín- és mintákban.

Legújabb angol és francia divatu **kalapok**. Uti- és vadászó-kalap. Merino és selyem elaque (bálí hengerkalap). Nyári szalma- és szövet-kalap.

MÜLLER F. A.
(ezelőtt Alter és Kiss)
gazdagon felszerelt

férfi-divatárúk tára

BUDAPESTEN:
váci- és régi posta-utca sarkán, Szentkirályi-féle házban,
ajánlja a közelgő tavaszi és nyári idényre dús választéku **férfi-divat-cikkeit**.

Kitűnő szabász vezénylete alatt álló férfi-szabóság.

Mindennemű szilárdhitelű gyárakból vásárolt angol és francia kelmék.

Vidéki megrendelések

utányvét melletti pontos teljesítésére különös gond fordítatik; a t. vidéki megrendelők kéretnek a kívánt cikkeknek megközelítő árát meghatározni.

Minták készséggel bérmentve küldetnek.

Nagy választás uti- és vadász-sapkákban minden idényre, válogatott formákban.

Nyári idényre vászon és selyem foulard **férfi-napernyő**.

Ang. 8, 12 és 16 ágú **esernyők**.

Nagy választéku **sétabotok**.

Gyári raktár mindennemű angol, francia és prágai **kesztyűk**ből, ugymint: 1 és 2 gombos férfi prágai kesztyű, valódi jovin, ang. dogskin és ang. cheyrette kesztyű; posztó, zergo- és szarvasbőr vadász- és hajtokesztyű, ezérna, selyem és nyári mosbőr-kesztyű.

2, 3 és több gombu prágai **női kesztyűk**, selyem fillet- és plüss-kesztyű, női lovagló (stulp) és mosbőr-kesztyű.

Dús választás mindennemű férfi és női **nyakkendőkből** legújabb mintákban, nyári idényre különösen ajánlható mosó foulard nyakkendők 50 különböző mintákban. Továbbá angol eeharok és külső cachener kendők nagy választásban.

Angol és francia **illatszerek és szappanok**. Valodi Eau de Cologne. Mindennemű haj-, fog- és körmekefék.

RÁTH MÓR
néhány újabb kiadásai.

HORVÁTH MIHÁLY Magyarország történelme. Második javított kiadás 9., 10., 11., 12., 13., 14. kötet. Ára fűzve 22 frt. Angol kötésben 27 frt.

— A „25 év Magyarország történelméből” és a „Függetlenségi harc történetének” jelen új kiadásai a most megjelent „Magyarország történelme” 1-8. kötetének szükséges folytatását képezik, mire azon 8 kötet verőí különösen figyelmessé tétetnek.

CSENGERI ANTAL. Történetírók és a történetírás. (Sajtó alatt.)

— **Közigazgatásunk és a magyar nemzetiség**. (Február 1874.) Ára 1 frt.

GRÓF LÓNYAY MENYHÉRT. Közügyeinkről. Nézetek Magyarország pénzügyi állapotáról. (Megjelent 1873. decemberben.) Ára 1 frt 80 kr.

KELETI KÁROLY. Hazánk és népe. A m. t. akadémia által a nagy díjjal koronázott mű második kiadás. Ára fűzve 2 frt 80 kr. Angol kötésben 3 frt 60 kr. (Az első kiadás ára köve 7 frt.)

KODOLÁNYI ANTAL. Gazdasági haszonbéri mintaszerződés. Dr. Drechsler korszorított pályamunkája után. Függetlénk: A magyar államjark és közalapítványi jtszágokról kötött haszonbéri szerződések mintája. Ára 3 frt.

LEWES. Göthe élete. A magyar tud. akadémia megbízásából Szász Károly. 1-4. fűzet 4 frt.

CURTIVS ERNŐ. A görögök története. A magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Huszar Imre. 1-3. fűzet ára 3 frt.

HORVÁTH MIHÁLY. Szabad egyház a szabad államban. Williams Roger. A szabad egyház a szabad államban elv teremtője és megtestesítője. 2-ik kiadás. Ára 80 kr.

MOMMSEN TIVADAR. A rómalak története. Az ötödik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Toldy István 1-5. fűzet ára 1 frt.

DUNCKER MIKSA. Az ókor története. A 3-ik kiadás alapján a magy. tud. akadémia megbízásából fordítja Jónás János. 1-4. fűzet 4 frt.

MILL J. STUART. A deductiv és inductiv logika rendszere. Mint a megismerés elveinek és a tudományos kutatás módszerének előadása. Az eredeti 7-ik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Szász Béla. 1-4. fűzet 4 frt.

MÜLLER MIKSA. Főolvasások a nyelvtudományról. A 6-dik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Steiner Zsigmond. 1-4. fűzet 4 frt. (3573)

B. EÖTVÖS JÓZSEF. Gondolatok. A hátrahagyott kéziratokból bővített emlékkiadás. Kis album-alak. Eötvös legjobban sikerült fenyképezett arcképevel. Halványasarga papíron vörös szegélylyel. Ára fűzve 5 frt. Pompás díszköt. 8 frt.

Magyarország 1514-ben. Regény. 2-dik kiadás. 3 rész két kötetben. Ára 5 frt 60 kr. Angol kötésben 7 frt.

TOLDY FERENCZ. Irodalmi beszédek. Két kötet. Ára fűzve 4 frt. Angol kötésben 5 frt 60 kr.

Irodalmi arcképek és szakaszok. Ára fűzve 2 frt 60 kr. Angol kötésben 3 frt 40 kr.

IPOLYI ARNOLD kisebb munkái. 2 kötet. A szerző arcképevel. Ára fűzve 5 frt. Angol kötésben 6 frt 60 kr.

SZABÓ KÁROLY kisebb történelmi munkái. 2 kötet. Ára fűzve 5 frt. Angol kötésben 6 frt 60 kr.

HUNFALVI PÁL. Tanulmányok. Ára fűzve 2 frt 80 kr. Angol kötésben 3 frt 60 kr.

LUCIUS ANNAEUS SENECA vigasztalása Marciához. Fordította Lóvay József. Díszkiadás. Ára 60 kr.

„A római bölcs vigasztaló elmékedé-et testvérem sirja felett búsongó kedves jó szüleimnek ajánlom.” (L. J.)

KÖLCSEY FERENCZ válogatott prózai munkái. (Elbeszélések, beszédek st.) Gregus Ágost bevezetésével. Ára fűzve 1 frt 40 kr. Angol kötésben 2 frt.

Országgyűlési napló, és Wesselényi védelme. Új jutányos kiadás. Ára fűzve 1 frt 40 kr. Angol kötésben 2 frt.

GREGUSS ÁGOST tanulmányai. Két kötet. Ára fűzve 4 frt 50 kr. Angol kötésben 6 frt.

DÓCZY LAJOS. Csók Vigjáték 4 felvonásban. Az akadémia Teleki-díjjal korozott mű. Ára fűzve 1 frt 20 kr. Díszkötésben 2 frt 20 kr.

MOORE, HEINE, BURNS költeményeiből. Fordította Szász Károly. Ára fűzve 2 frt. Díszkötésben 3 frt 20 kr.

BYRON, HUGO VICTOR, BERANGER költeményeiből. Fordította Szász Károly. Ára fűzve 2 frt. Díszkötésben 3 frt 20 kr.

SZÁSZ KÁROLY vegyes kisebb műfordításai. Ára fűzve 2 frt. Díszkötésben 3 frt 20 kr.

GÖTHE. Faust. Fordította Dóczy Lajos. Díszkiadás. Ára fűzve 2 frt. Pompás díszkötésben. 3 frt 20 kr. Díszkötésben Kaulbach fenyképeivel 4 frt.